

[Home](#)[Nieuws](#)[Sectoren en Thema's](#)[Dossiers A - Z](#)[bioKennisbank](#)

Dossier

Antibioticavrij produceren in de melkveehouderij

Het is mogelijk om melk te produceren zonder gebruik van antibiotica. Behalve ideële motieven zijn er ook praktische en economische redenen om antibiotica zoveel mogelijk te laten staan.

Zo voorkom je de ontwikkeling van de resistente MRSA-bacterie en is er geen kans op residuen in de melk met de bijkomende stress voor de boer. Sommige melkveehouders laten de antibiotica al staan en anderen willen dat graag. In dit dossier staan de feiten rond antibioticavrij produceren op een rijtje en vindt u tips om het gebruik van antibiotica zoveel mogelijk te beperken.

– Preventie belangrijk

De beste manier om antibiotica te kunnen weren, is te voorkomen dat dieren ziek worden. Zorgen voor een hoge natuurlijke weerstand, waar nodig preventief ontwormen/vaccineren en de besmettingsdruk laag houden door een goede hygiëne rond het melken en aan de melkmachine, dragen bij aan het gezond houden van de veestapel. Een matige voorziening met mineralen en spoorelementen staat de weerstandsopbouw soms in de weg. Bij melkkoeien worden behandelingen soms uitgesteld en wordt een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van de koeien.

– Behandeling

Als bij het droogzetten het celgetal lager is dan 100.000 is er ook zonder het gebruik van antibiotica nauwelijks kans op een hoog celgetal na het afkalven. Bij klinische mastitis is vaak en goed uitmelken een probaat middel om het kwartier te genezen, eventueel in combinatie met masseren met pepermuntolie. Als een kwartier niet wil genezen en de koe verder gezond is, wordt de koe driespeen gemaakt. Naast reguliere handelingen past men ook fytotherapie, homeopathie, gedachtekracht en energetisch balanceren toe.

– Weerbare koeien fokken

Preventie begint met weerbare koeien. Dat begint al bij de stierkeuze. De huidige melkveerassen zijn vooral gefokt op goede productie-eigenschappen. Dit is ten koste gegaan van de weerbaarheid van de koe. Op een aantal biologische bedrijven zijn goede ervaringen opgedaan met kruisingen met bijvoorbeeld Brown Swiss, Montbeliarde of Fleckvieh. Deze kruisingen geven goed bespiede en robuuste koeien die zichzelf minder weggeven. Inkruisen van Jersey werkt positief op de uiergezondheid en geeft sterkere benen en klauwen. De potentiële melkproductie van deze kruisingen ligt wel wat lager. Het voordeel daarvan is dat ze ook onder biologische omstandigheden beter op maat gehouden kunnen

Blijven dieren gezond?

De belangrijkste vraag bij het beperken of geheel afzien van het gebruik van antibiotica is of de gezondheid en het welzijn van de dieren voldoende zijn gewaarborgd. Op bedrijven die geen of weinig antibiotica gebruiken, worden de dieren niet eerder afgevoerd. Wel hebben ze een iets lagere melkproductie en is het celgetal gemiddeld wat hoger. Zolang ze mee kunnen in de koppel en blijven vreten krijgen de dieren de kans om zelf te genezen. Uit het percentage koeien met een hoog celgetal blijkt dat antibioticavrij voor sommige bedrijven prima te doen is, terwijl andere het management daarop nog onvoldoende hebben aangepast.

worden.

– Goede voeding

Goed voer geeft een basis voor een goede gezondheid. Een koe die voldoende voer krijgt en in de juiste samenstelling kan beter tegen een stootje. Het is daarom belangrijk om op de norm te voeren. Let daarbij ook op de mineralen- en sporenelementenvoorziening. Op bedrijven die weinig krachtvoer of alleen granen voeren, kunnen tekorten aan koper en selenium ontstaan, die een belangrijke rol spelen in het afweersysteem.

– Goede melktechniek

Ook regelmatig onderhoud aan uw melkinstallatie en een goede melktechniek dragen bij aan een gezonde uier. Door schoon te werken en te zorgen voor een hygiënische huisvesting krijgen ziektekiemen minder kans.

Kernpublicaties

- [Bedrijfsnetwerk op weg naar minder antibiotica \(bioKennis bericht #26\)](#)
- [Geen antibiotica meer nodig \(bioKennis bericht #11\)](#)
- [Preventie en alternatieve therapieën voorkomen gebruik antibiotica \(bioKennis bericht #3\)](#)
- [Banning antibiotics, reducing resistance, preventing and fighting infections \(White Paper met NL samenvatting\)](#)
- [Maatregelen tegen antibioticaresistentie \(Nieuwsbericht op website Rijksoverheid\)](#)
- [Kruidenpreparaten getest bij biologische varkens, legkippen en melkvee \(deelverslag Fyto-V\)](#)
- [Diergezondheid en management op biologische melkveehouderijbedrijven die geen antibiotica gebruikten \(rapport ASG\)](#)
- [Ook zonder antibiotica kunnen uiers gezond blijven \(artikel V-focus\)](#)

Verwante publicaties

- [Kruiden alternatief voor antibiotica? \(artikel Veeteelt\)](#)
- [Antibiotica moet omlaag, natuurlijke producten bieden mogelijkheden om gebruik terug te dringen \(artikel Nieuwe Oogst\)](#)
- [Stalboekje melkvee \(boek RIKILT\)](#)
- [Antibiotica, ze maken meer kapot dan je lief is \(artikel V-focus\)](#)
- [Antibioticavrij, het kan als alles goed voor elkaar is \(artikel Veeteelt\)](#)
- [Het cliché: goede uiergezondheid kan niet zonder antibiotica \(artikel Ekoland\)](#)
- [Lager celgetal met meer hygiëne \(artikel Oogstplus\)](#)
- [Kruiden vervangen antibiotica, Wageningen World - nummer 2, 2015](#)

Kijk voor meer publicaties in de bioKennisbank

Lopende projecten

- [Antibioticagebruik en biologisch melkvee](#)
- [Weerstand van melkvee](#)

Contact

Gidi Smolders, Wageningen UR, Gidi.smolders@wur.nl en Maria Groot, Wageningen UR, maria.groot@wur.nl

- > Projecten
 - > Onderwijs
 - > Bedrijfsnetwerken
 - > Praktijknetwerken
 - > Keten- en themagroepen
 - > bioKennisberichten
- > Contact
 - > Webmaster
- > Over ons
- > Disclaimer